

Investițiile străine directe în România în anul 2013

Cercetarea statistică privind investițiile străine directe (ISD) a fost realizată de Banca Națională a României în colaborare cu Institutul Național de Statistică. Obiectivul principal al acesteia a fost determinarea soldului ISD în România la 31 decembrie 2013 și a fluxurilor (mișcărilor) ISD în cursul exercițiului financiar 2013, în întreprinderile investiție străină directă rezidente.

Cercetarea statistică ISD a fost realizată, pentru prima dată, în conformitate cu prevederile metodologice ale Manualului balanței de plăți și poziției investiționale internaționale al Fondului Monetar Internațional, ediția a 6-a (BPM6), care a înlocuit vechea metodologie bazată pe Manualul BPM5. Detaliile sunt prezentate în secțiunea PRECIZĂRI METODOLOGICE.

1. Fluxul net de investiții străine directe în anul 2013 a atins nivelul de 2 712 milioane euro, din care:
2 427 milioane euro aport la capitalurile proprii* (89,5 %);
285 milioane euro credit net primit de la investitorii străini (10,5%).

2. Soldul final al investițiilor străine directe la 31 decembrie 2013 a înregistrat valoarea de 59 958 milioane euro, din care:
40 700 milioane euro aport la capitalurile proprii, inclusiv profitul reinvestit (67,8%);
19 258 milioane euro credit net primit de la investitorii străini (32,2%).

2.1. Repartizarea investițiilor străine directe pe principalele activități economice

Din punct de vedere al orientării pe ramuri economice (conform

CAEN Rev.2), ISD s-au localizat cu precădere în *industria prelucrătoare* (31,1% din total). În cadrul acestei industrii cele mai bine reprezentate ramuri sunt *prelucrare țigăi, produse chimice, cauciuc și mase plastice* (5,9% din total ISD), *industria mijloacelor de transport* (5,7%), *metalurgia* (4,1%), *industria alimentară, a băuturilor și tutunului* (4,0%) și *ciment, sticlă, ceramică* (2,7%).

Investiții străine directe în România la 31 decembrie 2013

Repartizare pe principalele activități economice

	Total	
	milioane euro	% din total ISD
TOTAL, din care:	59 958	100,0
Industrie	28 810	48,1
Industria extractivă	3 519	5,9
Industria prelucrătoare, din care:	18 648	31,1
– alimente, băuturi și tutun	2 373	4,0
– ciment, sticlă, ceramică	1 619	2,7
– fabricare produse din lemn, inclusiv mobilă	1 255	2,1
– fabricarea calculatoarelor, altor produse electronice, optice și electrice	1 250	2,1
– mașini, utilaje și echipamente	1 309	2,2
– metalurgie	2 481	4,1
– mijloace de transport	3 439	5,7
– prelucrare țigăi, produse chimice, cauciuc și mase plastice	3 533	5,9

	Total	
	milioane euro	% din total ISD
– textile, confecții și pielărie	891	1,5
– alte ramuri ale industriei prelucrătoare	498	0,8
Energie electrică, gaze și apă	6 643	11,1
Activități profesionale, științifice, tehnice și administrative și servicii suport	3 034	5,0
Agricultură, silvicultură și pescuit	1 278	2,1
Comerț	6 723	11,2
Construcții și tranzacții imobiliare	5 887	9,8
Hoteluri și restaurante	370	0,6
Intermedieri financiare și asigurări	8 496	14,2
Tehnologia informației și comunicații	4 129	6,9
Transporturi	944	1,6
Alte activități	287	0,5

Pe lângă industrie, activități care au atras importante ISD sunt *intermedierile financiare și asigurările* (reprezintă 14,2% din totalul ISD), *comerțul cu amănuntul și cu ridicata* (11,2%), *construcții și tranzacții imobiliare* (9,8%), *tehnologia informației și comunicații* (6,9%).

Imobilizările corporale și necorporale, cu un sold la finele anului 2013 în valoare de 29 431 milioane euro, reprezintă 49,0% din soldul total al ISD, ceea ce conduce la un grad semnificativ de stabilitate a investiției străine directe.

2.2. Repartizarea investițiilor străine directe pe regiuni de dezvoltare

Din punct de vedere teritorial se observă orientarea ISD cu precădere spre regiunea de dezvoltare BUCUREȘTI-ILFOV (61,4%), alte regiuni de dezvoltare beneficiare de ISD fiind regiunea CENTRU (8,6%), regiunea SUD-MUNTENIA (7,7%), regiunea VEST (7,6%) și regiunea NORD-VEST (4,5%).

Menționăm că ISD au fost localizate teritorial după sediul social al întreprinderilor investiție directă, ceea ce nu corespunde totdeauna cu locul de desfășurare a activității economice.

	milioane euro	% din TOTAL
TOTAL, din care:	59 958	100,0
BUCUREȘTI-ILFOV	36 808	61,4
CENTRU	5 179	8,6
SUD-MUNTENIA	4 599	7,7
VEST	4 581	7,6
NORD-VEST	2 665	4,5
SUD-EST	2 529	4,2
SUD-VEST-OLTENIA	1 912	3,2
NORD-EST	1 685	2,8

2.3. Repartizarea investițiilor străine directe pe țări de origine

Repartizarea a fost realizată în funcție de țara de rezidență a deținătorului nemijlocit a cel puțin 10% din capitalul social al întreprinderilor investiție directă din România.

Primele 4 țări clasate după ponderea deținută în soldul ISD la 31 decembrie 2013 sunt: Olanda (24,4% din soldul ISD la sfârșitul anului 2013), Austria (19,1 %), Germania (11,2%) și Franța (7,6%), ierarhie neschimbată din anul 2009.

	milioane euro	% din TOTAL
--	----------------------	--------------------

	milioane euro	% din TOTAL
TOTAL, din care:	59 958	100,0
Olanda	14 624	24,4
Austria	11 438	19,1
Germania	6 744	11,2
Franța	4 568	7,6
Italia	2 816	4,7
Cipru	2 677	4,5
Elveția	1 942	3,2
Grecia	1 935	3,2
Luxemburg	1 694	2,8
Belgia	1 493	2,5
Marea Britanie	1 475	2,5
Spania	1 110	1,9
Statele Unite ale Americii	1 086	1,8
Cehia	1 082	1,8
Ungaria	747	1,2
Alte țări *	4 527	7,6

* țări a căror investiție este mai mică de 500 de milioane de euro

3. Tipuri de investiții străine directe

Fluxul de participatii la capital în întreprinderile ISD în valoare de 2 764 milioane euro este diferențiat în *greenfield*, *fuziuni și achiziții*, *dezvoltare de firme și restructurare de firme*.

În anul 2013 *investițiile greenfield și cele din categoria fuziuni și achiziții (M&A)* au înregistrat un nivel redus, de 112 respectiv 152 milioane euro; ponderea predominantă în fluxul participațiilor la capital în 2013 este reprezentată de *dezvoltările de firme* cu o valoare de 1 391 milioane euro,

respectiv 50,3% din participații și de *restructurările de firme* cu 1 109 milioane euro, reprezentând 40,1% din participații.

Pentru a aprecia impactul de durată al *investițiilor greenfield* asupra economiei, au fost evidențiate și *acumulările de investiții străine directe (solduri)* în întreprinderile înființate prin investiții greenfield denumite *întreprinderi greenfield*.

La finele anului 2013 distribuția pe principalele activități economice a soldului investițiilor străine directe în *întreprinderi greenfield* se prezintă astfel:

	Total ISD milioane euro	din care	
		Investiții străine directe în <i>întreprinderi greenfield</i>	
		milioane euro	% în total ISD pe activități economice
	1	2	3=2/1*100
TOTAL, din care:	59 958	28 801	48,0
Industrie, din care:	28 810	11 211	38,9
Industria extractivă	3 519	334	9,5
Industria prelucrătoare	18 648	9 682	51,9
Energie electrică, termică, gaze, apă	6 643	1 195	18,0
Intermedieri financiare și asigurări	8 496	3 228	38,0
Comerț	6 723	5 245	78,0

	Total ISD milioane euro	din care	
		Investiții străine directe în întreprinderi greenfield	
		milioane euro	% în total ISD pe activități economice
	1	2	3=2/1*100
Construcții și tranzacții imobiliare	5 887	3 726	63,3
Tehnologia informației și comunicații	4 129	1 182	28,6
Alte activități	5 913	4 209	71,2

4. Exporturile și importurile întreprinderilor investiție străină directă

Activitatea întreprinderilor investiție străină directă, în ansamblul ei, are un impact pozitiv asupra comerțului exterior al României, contribuția acestora la exporturile de bunuri fiind de 70,9%, în timp ce la importuri de 64,5%.

	Exporturi (FOB)		Importuri (CIF)	
	Întreprinderi investiție străină directă	% din total economie	Întreprinderi investiție străină directă	% din total economie
Total	33 623	70,9	34 292	64,5
Industrie, din care:	30 162	63,6	23 808	44,8
Industria prelucrătoare	28 857	60,8	22 911	43,1
Comerț	3 114	6,6	9 525	17,9

Alte activități	347	0,7	959	1,8
-----------------	-----	-----	-----	-----

NOTĂ: Exporturile și importurile sunt agregate după activitatea de bază a firmelor, conform CAEN Rev. 2. Nu sunt incluse exporturile și importurile aferente activităților diviziunilor CAEN 84 Administrație publică, 97/98 Activități ale gospodăriilor populației și 99 Activități extrateritoriale.

PRECIZĂRI METODOLOGICE

Metodologia utilizată la realizarea cercetării statistice ISD 2013 este cea prevăzută de Manualul balanței de plăți și poziției investiționale internaționale editat de Fondul Monetar Internațional, ediția a 6-a (BPM6), care înlocuiește Manualul balanței de plăți, ediția a-5-a (BPM5). Pentru detalii privind principalele modificări metodologice și comparabilitatea datelor accesați link-ul: [Implementarea noilor standarde metodologice în statisticile elaborate de BNR](#)

- **Investiția străină directă:** relație investițională de durată între o entitate rezidentă și o entitate nerezidentă; de regulă, implică exercitarea de către investitor a unei influențe manageriale semnificative în întreprinderea în care a investit.

Sunt considerate **investiții străine directe:** capitalul social vărsat și rezervele ce revin unui investitor nerezident care deține cel puțin 10% din voturi sau din capitalul social subscris al unei întreprinderi rezidente, creditele dintre acest investitor sau grupul din care face parte acesta și întreprinderea în care a investit, precum și profitul reinvestit de către acesta.

De asemenea, sunt considerate **investiții străine directe**, capitalurile din companiile rezidente asupra cărora investitorul nerezident exercită o influență semnificativă pe cale indirectă și anume: capitalurile

proprii ale asociatelor și filialelor rezidente ale întreprinderii rezidente în care investitorul nerezident deține cel puțin 10% din capitalul social subscris (isd grad II).

În conformitate cu noua metodologie privind compilarea ISD(BPM6), intră în sfera **investițiilor străine directe** și investițiile de capital, precum și creditele, provenite de la companiile nerezidente a căror putere de vot sau participație la capitalul social al companiei rezidente este de sub 10%, dar care fac parte din grupul unui investitor direct în compania rezidentă respectivă (companii surori).

- **Investitorul străin direct:** persoană juridică, persoană fizică sau grup de persoane ce acționează concertat, care deține cel puțin 10% din voturi sau din capitalul social subscris (respectiv din capitalul de dotare al entităților fără personalitate juridică), într-o întreprindere situată în afara propriei țări de rezidență.
- **Întreprinderea investiție străină directă:** este o întreprindere rezidentă, cu sau fără personalitate juridică, în care un investitor nerezident deține cel puțin 10% din voturi sau din capitalul social subscris, respectiv din capitalul de dotare în cazul întreprinderilor fără personalitate juridică (sucursale). **Deținerea a cel puțin 10% din voturi sau din capitalul social subscris, respectiv din capitalul de dotare, este primordială în stabilirea relației de investiție directă.**
- **Întreprinderea investiție străină directă de gradul II:** este o întreprindere rezidentă, cu personalitate juridică, în care un investitor străin direct controlează, prin intermediul unei întreprinderi investiție străină directă, cel puțin 10% din voturi sau din capitalul social subscris. Întreprinderile

investiție străină directă de gradul II sunt filiale sau asociate ale întreprinderilor investiție străină directă. Filialele reprezintă companiile rezidente în care întreprinderile ISD dețin peste 50% din voturi sau din capitalul social subscris, iar asociatele sunt companiile rezidente în care întreprinderile ISD dețin între 10 și 50 % din voturi sau din capitalul social subscris.

- **Companii surori:** : companii din cadrul aceluiași grup, rezidente în țări diferite, între care nu există o relație directă de control sau influență, respectiv niciuna dintre companii nu are cel puțin 10% din voturi sau o participație de cel puțin 10% la capitalul celeilalte.
- **Investiția directă reversibilă:** relația investițională de sens invers investiției străine directe pe care o întreprindere investiție directă rezidentă o are cu investitorul străin direct, dacă întreprinderea rezidentă are o putere de vot de sub 10% la investitorul străin direct sau o participație de sub 10% la capitalul social al investitorului străin direct.
- **Componentele investițiilor străine directe:**
 - **Capitaluri proprii:** capitalul social subscris și vărsat, atât în numerar cât și prin contribuții în natură, deținut de nerezidenți în companii rezidente, precum și cota aferentă din rezerve; în mod corespunzător, în cazul sucursalelor, se ia în considerare capitalul de dotare aflat la dispoziția acestora.
 - **Creditul net:** creditele primite de către întreprinderea investiție străină directă de la investitorul străin direct sau din cadrul grupului de firme nerezidente din care face parte acesta, mai puțin **creditele acordate** de către întreprinderea investiție străină directă investitorului străin direct sau unei alte firme din cadrul grupului respectiv de firme.

Creditele subordonate dintre intermediari financiari afiliați (bănci, IFN-uri) nu mai sunt considerate de natura investițiilor directe, ca în BPM5.

- **Tipurile investițiilor străine directe** (diferențiate după contribuția fluxului de participării străine la capital în întreprinderile investiție străină directă):
 - **Greenfield**: înființarea de întreprinderi de către sau împreună cu investitori străini (investiții pornite de la zero);
 - **Fuziuni și achiziții**: preluarea integrală sau parțială de întreprinderi de către investitori străini de la rezidenți;
 - **Dezvoltare de firme**: majorarea deținerilor de capital ale investitorilor străini în întreprinderi investiție străină directă;
 - **Restructurare de firme**: finanțarea de către investitorii străini, prin aport de capital, a întreprinderilor investiție străină directă cu pierderi, în vederea rentabilizării lor.
-

Baza de sondaj a cercetării statistice a cuprins circa 41 191 de întreprinderi investiție străină directă. Volumul total de întreprinderi ISD cercetate, atât exhaustiv cât și aleator, a fost de 7 183.

Au fost cercetate exhaustiv 6 312 întreprinderi investiție străină directă, cuprinzând întreprinderile cu cel puțin 20 de salariați (5 972 de unități), toate instituțiile de credit cu capital străin (35 de unități), toate societățile cu capital străin din domeniul asigurărilor (37 de unități), precum și întreprinderile considerate atipice (toate întreprinderile investiție străină directă care au cifra de afaceri sau capitalul social de cel puțin 30 milioane lei, indiferent de numărul de salariați existenți, respectiv 268 de unități).

A fost cercetată aleator mulțimea de întreprinderi investiție străină directă având între 5 și 19 salariați inclusiv, aceasta fiind reprezentată de eșantionul format din 871 de unități din totalul de 14 674 de unități.

Deosebit de cele de mai sus, au fost cercetate exhaustiv și întreprinderile ISD de gradul II (586 de unități).

Rata de răspuns a cercetării statistice ISD a fost de 95,7%.

Gradul de eroare al rezultatelor cercetării statistice privind investițiile străine directe în România la 31 decembrie 2013 (fluxuri și solduri) este de $\pm 3\%$, principalii indicatori cercetați fiind garantați cu o probabilitate de 95%.

Rezultatele cercetării statistice ISD 2013 vor fi prezentate într-o formă mai detaliată pe [http://www.bnr.ro/Investitiile-straine-directe-\(ISD\)-in-Romania-3174.aspx](http://www.bnr.ro/Investitiile-straine-directe-(ISD)-in-Romania-3174.aspx) începând cu data de 15.10.2014.

* nivel rezultat prin diminuarea participațiilor la capitalul întreprinderilor ISD, în valoare de 2 764 milioane euro, cu pierderea netă a întreprinderilor ISD în sumă de 337 milioane euro.

Sursa: www.bnr.ro